

Sydsåkånska gymnasiet 1999-2009

Sydsåkånska gymnasiet
SKOLOR I SAMVERKAN

INNEHÅLL

3	<i>Förord</i>
4	Direktionen: <i>Sydsåkanska gymnasiet ska vara det naturliga valet!</i>
6	Annika Becker: <i>Styrning, ledning och samverkan</i>
7	Håkan Persson: <i>Om gränsöverskridande samverkan</i>
8	Kerstin Persson & Håkan Persson: <i>Satsning på kompetensutveckling för en ökad kvalitet</i>
10	Maria Alvéén: <i>Ett aktivt arbete med arbetsmiljö och hälsa ger resultat</i>
12	Thomas Winqvist: <i>Vi vill inte bara följa utvecklingen, vi vill leda den!</i>
14	Christer Randau: <i>Våra elever vågar spänna bågen!</i>
16	Goda exempel på samverkan 1: <i>Samverkan med Ystad Djurpark – ett vinnande koncept</i>
18	Goda exempel på samverkan 2: <i>Vård- och omsorgscollege</i>
20	Goda exempel på samverkan 3: <i>Certifierat Teknikcollege</i>
22	<i>9 röster om Sydgym</i>
25	Hanna-Lena Sjöberg: <i>Skolan gav mig tryggheten</i>
26	Margaretha Böös-Olsson: <i>I backspegeln: Perspektiv på förändring och utveckling</i>
28	Ann-Marie Göransson: <i>Att arbeta i lag är helt naturligt</i>
30	Jonas Jönsson: <i>Det känns som om man är en del av arbetslaget</i>
31	<i>Och sedan...?</i>

FÖRORD

Denna skrift har tillkommit främst för att dokumentera händelseförlopp i en svensk gymnasieskola som är i stark utveckling. Den skrivs för att de som arbetar eller har arbetat eller kommer att arbeta i den ska ha förståelse för hur man kommit dit man är och ge inspiration till en fortsatt gemensam utveckling. Vi skriver också för en intresserad omgivning som vill lära sig av vårt arbete. Kollegor i andra kommuner, lärar- och skollärover utbildare och andra med intresse för skolutveckling kan förhoppningsvis ha nytta och glädje av vad som berättas här.

ARBETSGRUPPEN

Vi som arbetat med text- och bildmaterialet är utvecklingsledare Håkan Persson, rektorerna Christer Randau och Thomas Winqvist samt undertecknad. Vi har valt att låta några av författarna fritt skriva "sin berättelse" med illustrationer från verksamheten under tio år. Andra har intervjuats. Avsikten är att i berättande form lättare åskådliggöra processer och olika insatser som gjorts. Texterna är ett axplock och gör inte anspråk på att vara heltäckande.

VILL DU VETA MER?

Under senare år har förbundet tagit emot många studiebesök. Det gör vi gärna i fortsättningen också. Känn Dig välkommen att ta kontakt och boka! Givetvis får Du kontakta med frågor som kan besvaras på annat sätt också!

Sjöbo – Tomelilla – Ystad
December 2009

Annika Becker
Gymnasieförbundsdirektör

1999-2009

Direktionen:

– Sydsåkanska gymnasiet ska vara det **NATURLIGA** valet!

Rektor Christer Randau träffade nuvarande ordförande **Bo Sterner (M)** och tidigare ordförande **Kent-Ivan Andersson (M)** i direktionen för ett samtal om utvecklingen i Sydsåkanska gymnasieförbundet.

– Jag har upplevt att ni haft ett bra samspel med förvaltningen och verksamheten och klarat att hålla rågången mellan den politiska styrningen och professionen. Är det lättare att klara detta inom ett förbund och har det varit en medveten strategi?

BO STERNER:

- Det är nog inte lättare att hålla den politiska rågången i ett förbund, men strävan att bli överens och fatta consensusbeslut är kanske tydligare där än i kommunala nämnder och styrelser.
- För samspelet mellan den politiska ledningen och verksamheten är det viktigt att tydliggöra VAD som ska åstadkommas i organisation; HUR det konkret ska göras är en uppgift för skolledning och skolpersonal att arbeta med tillsammans med eleverna.
- Mål, metod och resurs är grundstenar i en utvecklingsprocess, där personalen är den viktigaste resursen och dess kompetens avgörande för om en förändringsprocess ska tyckas.

Skolans lokaler och deras utformning har stor betydelse för utvecklingen i skolan. Vilka bärande idéer och principer har legat till grund för de politiska beslut som fattats kring skolans lokaler?

KENT-IVAN ANDERSSON:

- Att sätta eleven i centrum har genomsyrat varje version av förbundets gymnasieplan. Vid ny- och ombyggnationer har skolans lokaler anpassats efter behoven för att vara en resurs som stödjer det pedagogiska arbetet.
- Det finns goda exempel på hur elever och lärare tillsammans har utformat sina skollokaler. Varje elev ska ha möjlighet att arbeta flexibelt utifrån sina förutsättningar och med stöd av en tydlig individuell studieplan, och detta arbete ska ske i trivsamma och väl anpassade lokaler.
- Vi har eftersträvat en öppen planlösning med mycket glas för att skapa en miljö där alla blir sedda.

Elevinflytande, arbetslagsutveckling och samlad arbetsdag har varit tre prioriterade målområden. Vilket var utgångsläget när det när det formulerades?

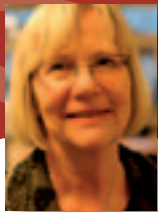
BO STERNER:

- En viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå sina mål är att de kommer in på sitt förstahandsval. På den punkten har vi idag hög måluppfyllelse genom att hela 98 procent av eleverna i årskurs 1 får denna möjlighet.
- I övrigt fanns det ett behov att komma vidare både när det gäller lärarnas uppgift att stödja eleverna i deras studiesituation och att främja det flexibla lärandet på bekostnad av förmedlingspedagogiken.
- Genom de senaste årens omfattande kompetensutveckling är personalen bättre rustad att arbeta tillsammans i arbetslag och att erbjuda eleverna en samlad skoldag.

Inom gymnasieförbundet har vi varit framgångsrika när det gäller att inkludera PRIV-elever, d v s elever som går ett programriktat individuellt program, på de yrkesförberedande programmen. Vad beror det på?

KENT-IVAN ANDERSSON:

- Det finns elever som efter grundskolan saknar betyg i något av kärnämnen svenska, engelska eller matematik men som har ett stort intresse för ett specifikt yrkesområde. För dessa elever är det viktigt att de inte tappar fart utan kan erbjudas plats på det önskade programmet och komma igång med sin yrkesutbildning direkt efter årskurs 9.
- Parallellt med yrkesutbildningen kan eleverna arbeta med det kärnämne där betyg saknas från grundskolan, och när slutbetyget är komplett tas eleven in på det nationella programmet.
- Det är vår erfarenhet att dessa elever över lag lyckas bra med sina studier tack vare ett effektivt samarbete mellan elever, lärare i arbetslaget och övrig personal på skolan.
- Det framgår också tydligt i vår övergripande vision: Sydsåkanska gymnasiet ska vara det naturliga valet för regionens alla ungdomar!

Annika Becker, gymnaseförbundsdirektör

1999-2009

Styrning, ledning och samverkan

HÖSTEN 1998 FORMULERADE direktionen sin vision: "Den lilla skolan i den stora".

Det var kritiken mot huvudskolan i Ystad som en stor och bitvis opersonlig skola som hade tvingat fram förslag på förnyelse.

Direktionen förtydligade sig genom att förklara att organisationsformen skulle bestå av arbetslag runt eleven. I den lilla skolan skulle varje elev framträda tydligt och erbjudas den utbildning den hade rätt till.

Arbetslaget skulle bli en garant för detta. När arbetet pågått några år blev det naturligt att professionen gav idéer till politikerna. Under senare år har man därför kunnat se hur de två perspektiven "uppifrån och ner" samt "nerifrån och upp" inspirerat varandra.

I BÖRJAN FANNS en diskussion kring form och innehåll. Vem bestämmer vad? Det handlade mycket om tillit.

Skolledningen menade att om man lever som "den goda arbetsgivaren", som kan spelreglerna på arbetsmarknaden

och som inte går utanför avtal man varit överens om, så skapar det en trygghet som ger tillit. Skolledningen måste också vara kunnig när det gäller skolans specifika styrsystem, som ger elever och föräldrar känsla av rättssäkerhet.

Och när det gäller en bättre arbetsmiljö kan en indikator vara de låga sjuktalen hos personalen. En annan att det är lätt att rekrytera personal till förbundet.

NÄR JAG SER tillbaka tio år finns det inte något som går före något annat. Tyvärr måste man göra många saker samtidigt! Man måste hela tiden ta hänsyn till parterna och deras lokala avtal, kommunens beslut när det gäller lokalförändringar, elevprognoser, personalens och skolledningens kompetens samt inte minst ekonomin.

NÄR RAMEN ÄR tydlig – avtal, lokaler, budget – så framstår frirummet som stort och utforskat. I svensk skola har professionen mycket mer frihet än vad man oftast själv är medveten om. Vi i ledningen har därför en uppgift i att peka på detta frirum och stödja de processer som utvecklar det.

ATT SATSA PÅ bra kompetensutveckling för alla har varit en nyckel till framgång. Dit hör också elevernas kunskap om sina rättigheter och skyldigheter. Det har skapat ett engagemang för en förbättrad utbildning i en väl fungerande arbetsmiljö för alla.

Eleverna har till och med fått en stark röst på direktionmötena – en ovanlig möjlighet som den politiska ledningen inbjudit till.

GODA IDÉER HAR den egenheten att de medför hårt arbete. Belöningen för oss har varit de förbättrade elevresultaten kopplade till bättre upplevelse av gymnasietiden som eleverna bland annat gett uttryck för i elevenkäter under dessa tio år. Det ska bli spännande att se de kommande tio åren! ■

Om gränsöverskridande SAMVERKAN

UNDER DESSA TIO år har vi medverkat i en process där vi tillsammans med regionens högskolor och andra intresseorganisationer sett hur högskolan systematiskt närmade sig kommunerna och vår egen skola. Mottot har varit "samverkan med omgivande samhälle".

Samarbetet har byggts på ett win-win koncept, som varit till nytta för alla. För vår del har det lett till en utveckling av verksamheten och forskningsperspektivet har stärkts.

Vi startade med att öppna kanalerna till de två lärarutbildarna i Skåne: Malmö högskola och Högskolan Kristianstad.

I dag tar vi emot lärarstudenter från dessa högskolor och vid behov även från andra högskolor.

Redan 1998 skissade Malmö högskola på en samverkansform för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Ett antal partnerområden i Skåne skapades tillsammans med kommunerna. Vi tillhör partnerområde 6 sedan 2001.

REDAN TIDIGT INLEDDE vi ett samarbete kring kompetensutveckling med högskolan. Det gällde bland annat utbildningen "Mentorskap och utveckling av arbetsorganisationer", som vi genomförde tillsammans med Högskolan Kristianstad.

med kraft och initiativ.

Tankesmedjan utgörs av representanter från Malmö högskola och Högskolan Kristianstad samt personal från olika skånska kommuner. Hittills har fyra tankesmedjor genomförts.

Håkan Persson, utvecklingsledare

I en tankesmedja sker fördjupade och långvariga diskussioner kring aktuella skolfrågor.

DEN STORA SATSNINGEN på Lärarlyftet gör att lärare kan fortbilda sig på fördelaktiga villkor. Där finns både lärare som fördjupar sina ämnesdidaktiska kunskaper men också lärare som genomgår forskarutbildning inom ramen för Lärarlyftet. Här bidrar högskolorna och Lunds universitet med en gedigen kompetensutveckling.

ETT RESULTAT AV detta är den skolnära forskningen. Nyligen presenterade Malmö högskola ett nytt samarbetsprojekt, Akademi för skolnära forskning, mellan kommunerna och lärarutbildningen. Där har man lagt fokus på att höja den vetenskapliga nivån i skolan, vilket samtidigt ger högskolan relevant praxisforskning. Det är ett projekt som vi kommer att medverka i och följa med stort intresse.

Vi har även etablerat ett bra samarbete med Globala skolan och Internationella programkontoret. Det vill vi gärna fortsätta med. Det kan handla om APU utomlands, fortbildning för vår personal, deltagande i internationella utbyten, studiebesök och konferenser.

Världen krymper och vi lever i en globaliserad värld. Via resor till främmande länder, möten med andra kulturer, möjlighet till kommunikation via bland annat Internet vidgas våra vyer.

Ett gränsöverskridande samarbete innebär att vi skapar mötesplatser där våra elever och vår personal tillsammans med andra medverkar till en "skola i tiden". ■

Satsning på kompetensutveckling för en ökad kvalitet

FÖR ATT UPPFYLLA de krav och förväntningar som ställs på personalen då det gäller att genomföra de stora förändringar som modern skolutveckling kräver har vi satsat hårt på kompetensutveckling. Vi har eftersträvat att gemensamt utveckla skolan och att utvecklas med den.

TIDIGARE HANDLADE KOMPETENSUTVECKLING mest om fortbildning inom de egna ämnena. Vid införandet av ny organisation, arbetslag och mentorskap, ökade kraven på en annan slags kompetensutveckling. Detta krävde en samverkan med de fackliga organisationerna och 1999 skrevs det första samverkansavtalet.

EN TYDLIG STYRNING och ledning mot uppsatta mål är en förutsättning för att ett utvecklingsarbete skall komma till stånd.

Vad behövs då och hur går vi vidare för att hitta samarbetspartner för lämplig fortbildning? Ett bra exempel är den samverkan som skedde med högskolan i Kristianstad år 2000.

Avsikten var att få igång pedagogiska diskussioner ute i arbetslagen och öka förståelsen för läraruppdraget.

På köpet fick vi utbildade mentorer som kunde vägleda nya lärare, helt enligt avtalet. Trots en del kritik valde ledningen att gå vidare med att erbjuda fler kurser under fyra år. Kritiken ledde till vissa förändringar och det blev till slut en populär kurs vars platser lätt fylldes.

Året efter, 2001, skrev vi ett samverkansavtal med Malmö högskola som i stora drag handlar om lärarstudenternas verksamhetsförlagda utbildning. Arbetslagen fick ansvar för studenterna genom alla deras utbildningsår. Det ställde nya krav på fortsatta pedagogiska diskussioner.

I och med partnerskapet ökade möjligheterna till kompetensutveckling med Malmö högskola. Året därpå anställdes en konsult, Erica Sahlin, som fick i uppdrag att introducera begreppet flexibelt lärande som ett försöksprojekt.

Det ledde till en ökad förståelse för nya arbetssätt. Bland annat provade vi distansundervisning med datorstöd och lärcentra.

Detta uppdrag pågick under tre år och lever än idag och har fått utgöra embryot till dagens satsning på en samlad arbetsdag.

HÖSTEN 2003 FICK varje rektorsområde en utvecklingsledartjänst på halvtid. Utvecklingsarbetet fortsatte med oförminskad fart. Det visade sig att utvecklingen gick olika snabbt i organisationen, vissa arbetslag tog täten och andra stod stilla. Detta ledde 2005 till en gemensam satsning på en fördjupad kompetensutvecklingsanalys inom ramen för ett Mål-3 projekt finansierat av Europeiska socialfonden.

Arbetet ledde fram till att varje rektorsområde upprättade individuella kompetensutvecklingsdokument. Dessutom utsågs det en förändringsledare i varje arbetslag som aktivt kunde medverka i förändringsarbetet.

ATT GENOMFÖRA EN stor satsning på kompetensutveckling under 2006 och 2007 samtidigt som ordinarie verksamhet pågick var verkligen en stor utmaning.

All personal var engagerad i olika fortbildningsinsatser. Det var inte enkelt och eleverna kom ibland tyvärr i kläm. Men med facit i hand skapade vi ändå en ny plattform för pedagogiska diskussioner och fortsatt utvecklingsarbete.

VI HADE SOM mål att få ett gemensamt synsätt på skolans uppdrag. Ett got till exempel är utvecklingen av vårt mentorskap. John Steinberg blev en uppskattad utbildare inom mentorskap och vi tog nya kontakter med honom hösten 2008 för att genomföra professionella samtal mellan mentor och elev, rektor och personal med mera.

NU ÄR VI på väg att införa en samlad arbetsdag. Det är ett område som våra politiker i gymnasiedirektionen prioriterat. I gymnasieplanen har man sagt att de övergripande strategierna ska vara gemensamma för utvecklingsarbetet på Själskånska gymnasiet.

DET SOM STARTADE 1999 med den lilla skolan i den stora och organisation i arbetslag har nu tio år senare utvecklats till en strategi för en samlad arbetsdag där syftet är att öka kvaliteten i mötet mellan elever och lärare. ■

Maria Alvé, personalchef

Ett AKTIVT ARBETE med arbetsmiljö och hälsa ger resultat!

En del skulle säga att dagens hälsoarbete i arbetslivet enbart är en trend medan andra menar att strategiskt hälsoarbete är en förutsättning för såväl ett hållbart arbetsliv som för en välfungerande organisation med goda resultat.

PÅ SYDSKÅNSKA GYMNASIET är det strategiska hälsoarbetet numera en naturlig del i arbetsmiljöarbetet. Detta arbete har bland annat resulterat i låga sjukskrivningstal på gymnasieförbundet. Men så har det inte alltid sett ut.

I BÖRJAN AV 2000-talet drabbades gymnasieförbundet och dess medarbetare av stigande sjukskrivningssiffror. Det var främst långtidssjukskrivningarna som ökade markant under flera år. Under 2003 kunde en mindre vändning i sjuktalet konstateras men steg igen året efter. Först under 2005 kunde tydlig en positiv förändring konstateras. Sjukskrivningstalen minskade och denna trend har sedan dess hållit i sig.

HUR HAR DÅ förbundet arbetet för att öka frisknärvaron och sänka sjukskrivningstalen? De senaste åren har man jobbat med ett aktivt och strukturerat rehabiliteringsarbete med förebyggande och tidiga insatser. En rehabiliteringspolicy och rutiner för rehabiliteringsarbetet har tagits fram. Upprepad korttidsfrånvaro följs upp och eventuella rehabiliteringsåtgärder vidtages.

En annan framgångsfaktor för att hålla sjukskrivningstalen nere är ett gott samarbete med företagshälsovården, försäkringskassan och de fackliga organisationerna.

År 2001 antogs en friskvårdspolicy. Denna innebär i korthet att medarbetarna har rätt till en timmes friskvård i veckan på arbetstid. En modernt utrustad friskvårdslokal med möjligheter till motion och styrketräning står till personalens förfogande för detta, liksom en legitimerad sjukgymnast som kan konsulteras för personliga träningsprogram.

Personalen har förutom den så kallade friskvårdstimmen obegränsade möjligheter att träna i lokalen även på sin fritid.

UNDER 2008 TOG förbundet ett nytt grepp och utbildade hälsoinspiratörer i nästan alla arbetslag. Hälsoinspiratörernas uppgift är att samordna, informera om och skapa förutsättningar för att hälsoarbetet utvecklas samt se hälsoarbetet som en viktig del av arbetsmiljön. Syftet är att medarbetare ska få hjälp att finna balansen i tillvaron såväl i arbetet som på fritiden. Det kan röra sig om förståelsen för till exempel påverkansmöjligheter, ansvar, kost, motion, kultur, arbete/arbetsmiljö, fritid och sömn.

PÅ SIKT SKA eleverna också vara fullt engagerade i hälsoarbetet. Under läsåret 2009/2010 kommer en av utbildningarna för förbundets elevskyddsombud att inriktas särskilt på hälsofrågor. Varje år utbildas ca 80 elevskyddsombud på Sydska gymnasiet inom arbetsmiljöområdet.

SEDAN 2006 GENOMFÖRS en arbetsmiljöenkät. Här ställs frågor kring trivsel, miljö, stress, jämställdhet och hur ledningen och arbetsgruppen fungerar. Nytt för 2009 års enkät var att kvalitetsområdet hälsa lades till enkäten. Av detta kunde bland annat utläsas att majoriteten av personalen är positiv till ett rökförbud på arbetstid. Detta kan vara en av de hälsofrågor som förbundet väljer att genomföra framöver.

FÖRBUNDET HAR SOM tradition att visa sin uppskattning till sina medarbetare med en julklapp. Även här kan ses en förändring av inställning över tid som är kopplat till hälsotänkandet. Chokladkartonger har bytts ut mot stegräknare, handdukar, ryggsäckar och termosar avsedda för friluftsliv.

1999-2009

Vi vill inte bara **FÖLJA** utvecklingen – vi vill **LEDA** den!

– **DET HAR VARIT** en spännande resa under de gångna tio åren, säger Thomas Winqvist, rektor på Österportgymnasiet sedan 1999. De första åren präglades av pionjärande och framtidstro. Vi hade fått ett tydligt uppdrag av politikerna i gymnasieförbundets direktion som gick ut på att fokusera på lärandet kring eleverna och deras behov och det fanns ett stort medvetande om skollokalernas betydelse för den pedagogiska utvecklingen.

Det var en översyn av skolans ventilation som efter hand ledde till att hela skolan byggdes om. Ombyggnaden förde med sig att en gammal skolkultur bröts upp och fokus flyttades från ämnena till helhet och sammanhang för eleverna.

– Man kan säga att efter ombyggnaden fanns det inte plats för det gamla i det nya. Varje arbetslag hade fått gemensamma utrymmen och goda förutsättningar till samarbete och samplanering kring eleverna.

– Jag minns särskilt hur en lektor uttryckte sig: "Det här är det roligaste som hänt i mitt lärarliv." Att denna förändring gick förhållandevis smidigt beror på att det fanns en tydlig samsyn inte bara politiskt utan också hos skolans ledning, facket och - inte minst - eleverna. – Elevernas engagemang och skolans arbete med elevinflytande underlättade processen, liksom att rektor som pedagogisk ledare ofta syntes ute i verksamheten. Vi försökte forma en skola för alla och komma bort från den gamla urvalsskolan.

– En milstolpe var när den digitala tidningen Österportaren grundades 2003 och erbjöd en arena för åsikter av de mest skilda slag.

HELA TIDEN HAR den bärande pedagogiska idén varit att kraftsamla kring den enskilde eleven och inte kring varje ämne. Genom kunskap om eleverna och deras behov och samverkan mellan pedagogerna har vi nått långt; vi har gått ifrån ensamarbete till ett delat ansvar för eleverna.

Den stora vinsten jämfört med den gamla skolkulturen är att eleverna blir sedda och att deras behov får styra det pedagogiska arbetet. Det är viktigt att eleverna trivs och att vi har en öppen skola även om elevantalet är stort.

EN BONUS FÖR elever och lärare har varit det stora antal utbytesstudenter från hela världen som vi haft genom åren. De har lärt oss mycket om sina kulturer och ökat intresset för globala kontakter i undervisningen. Ett resultat är att vi nu har etablerat ett samarbete med skolor och företag i exempelvis Indien och Irland.

– Det innebär att våra elever har möjlighet att förlägga en period APU (arbetsplatsförlagd utbildning) till dessa eller andra länder. Jag tror att parallellt med det ökade intresset för globalisering blir elevernas och skolans engagemang i miljöfrågorna vår nästa stora utmaning.

ETT SPÄNNANDE EXEMPEL på programutveckling under de gångna åren är profilen CSI – Crime Scene Investigation, som växte fram långt före Wallander-boomen. Att vår utbildning kunde ta form berodde på att vi såg den som ett nytt sätt att arbeta med naturvetenskap och stimulera till naturvetenskapliga studier. Planeringsarbetet underlättades av att vi hade korta beslutsvägar.

– Vi har också haft cirkusutbildning som ett specialutformat program. Det var intressant att samarbeta med professionella utövare och vi trodde på en framtid för utbildningen. Tyvärr var vi några år för tidigt ute och på grund av ett regeringsskifte

missade vi att få riksintag. Idag är det fritt för eleverna i Skåne att söka sin gymnasieutbildning, men det var det inte för några år sedan. Ett framgångsrikt exempel på programutveckling är vårt samarbete med Ystad Djurpark kring djurvårdsutbildningen som till stor del bedrivs i nybyggda undervisningslokaler och stallar i Ystad Djurpark.

– **DET NÄRMASTE ÅRET** kommer att präglas av planeringsarbete inför gymnasiereformen GY11. Det bästa av det vi har idag tar vi naturligtvis med oss in i det nya. Genom ökad flexibilitet ser vi till att eleverna får goda valmöjligheter och att de får en förstklassig gymnasieutbildning hos oss.

Vi ska möta eleverna och deras olika ungdomskulturer och arbeta tillsammans med dem. Sammanfattningsvis kan man säga att vi ska gå från ett stabilt läge till en ny stabil grund med eleverna i fokus.

Vi vill inte bara följa utvecklingen, vi vill leda den! ■

Christer Randau, rektor

1999-2009

Våra elever vågar spänna bågen!

– Det är naturligtvis svårt att göra jämförelser mellan gymnasieskolor, säger rektor Christer Randau efter att ha botaniserat i skolverkets senaste statistik i databasen "Siris" för gymnasieskolan.

– Men visst går det bra för eleverna i Sydsåkanska gymnasiet!

NÄR SKOLINSPEKTIONEN GRANSKAR kvaliteten i gymnasieskolan anger man andelen elever med utökat program som ett av kvalitetskriterierna. Utökat program innebär att eleverna läser fler kurser än vad som normalt ingår i programmet.

Trots att det kräver mer arbete väljer många av våra elever att utöka sitt program. De gör det för att de är intresserade av en speciell kurs, exempelvis ett främmande språk eller en yrkeskurs, och vill bredda sin utbildning redan i gymnasieskolan.

Av skolverkets statistik framgår att 33,2 procent av våra elever vid Sydsåkanska gymnasiet har utökat program jämfört med riket, där motsvarande andel är 22,7 procent.

– Det är tydligt att våra elever vågar spänna bågen betydligt mer än genomsnittseleverna i gymnasieskolan. På motsvarande sätt kan enstaka elever välja bort vissa kurser för att i stället lägga mer kraft på att klara andra kurser.

Endast 0,1 procent av elever vid Sydsåkanska gymnasiet hade slutbetyg från reducerat program jämfört med 3,6 procent i riket.

Andelen elever på Sydsåkanska gymnasiet som fått slutbetyg från gymnasieskolan efter fyra år är 88 procent, enligt Skolverkets statistik. För riket är siffran 76 procent.

PÅ MÅNGA AV våra 16 nationella program ligger den genomsnittliga betygspoängen högre än genomsnittet i riket, exempelvis på Barn- och fritidsprogrammet, Fordonsprogrammet, Hotell- och restaurangprogrammet, Industriprogrammet, Naturbruksprogrammet, Omvårdnadsprogrammet och Teknikprogrammet. Övriga program följer i stort sett riksgenomsnittet. Det är ett mycket gott resultat med tanke på att en klar majoritet av våra elever, 79 procent, går på ett yrkesförberedande program. I riket är motsvarande andel 66 procent.

ANDELEN ELEVER PÅ Sydsåkanska gymnasiet med minst betyget Godkänt i kärnämnen svenska, engelska och matematik är 99 procent, 97 procent resp 97 procent, vilket följer riksgenomsnittet. Antalet lärare (heltidstjänster) per 100 elever är 8,5 i Sydsåkanska gymnasiet och 8,4 i riket. Av våra lärare har 80 procent pedagogisk utbildning, jämfört med riket, där siffran är 78 procent.

SAMMANFATTNINGSVIS KAN JAG konstatera att våra studieresultat håller mycket god klass och att vi hävdar oss väl i en statistisk jämförelse med övriga gymnasieskolor i riket, säger Christer Randau.

Frågan är vilket sammanfattningsbetyg jag ska sätta, Väl godkänt eller Mycket väl godkänt. Det ska jag fundera på under jullovet...

Samverkan med Ystad Djurpark – ett vinnande koncept

När eleverna på naturbruksprogrammet i mitten av 1990-talet efterfrågade kurser med inriktning mot sällskapsdjur blev det början till ett omfattande samarbete mellan Sydsvenska gymnasieförbundet och familjeföretaget Ystad Djurpark AB.

DET BÖRJADE MED en valbar kurs i sällskapsdjur. Hösten 2000 utvidgades samarbetet, då gymnasieförbundet startade en djurvårdsinriktning inom naturbruksprogrammet med 25 platser. Eleverna kunde då läsa kurserna etologi, sällskapsdjur, djurhållning i park samt djursjukvård i Ystad Djurpark. Undervisningen i djurparken ökade till 13 elevveckor per läsår. Intresset för utbildningen blev allt större. Läsåret 2004/05 ökades intaget till 45 årselevplatser. Till djurparken var redan en biolog knuten, tillika filosofie doktor, som också undervisade på Lunds universitet. Han skulle visa sig vara en sällsynt skicklig pedagog som starkt bidrog till att popularisera djurvårdsutbildningen.

BAKGRUNDEN TILL DEN offensiva inställningen att utveckla naturbruksprogrammet var dels ett vikande elevunderlag på jordbruksinriktningen, dels en vilja hos en grupp lärare att utveckla programmet och modernisera utbildningen.

Följden blev att ur ett stort och heterogent arbetslag uppstod en mindre kärngrupp av pedagoger som ville mer än att bevara det gamla och som på några år etablerade en modern djurvårdsutbildning i samverkan med personalen på Ystad Djurpark.

I takt med att elevantalet ökade inreddes nya undervisningslokaler i djurparken. Det nya djurvårdsarbetslaget satte redan från början eleverna i centrum och blev snart föregångare inom gymnasieförbundet genom att skapa den första digitala lärplattformen som stöd för ett mer flexibelt lärande.

DEN POSITIVA UTVECKLINGEN av utbildningen i Ystad Djurpark beror i hög grad på ett förtroendefullt samarbete mellan skollädaingen och ägarna till djurparken. Under utvecklings-

fasen har det inte funnits många hinder utan alla har i stället valt att se till möjligheterna. Våren 2008 skrevs ett nytt, långsiktigt avtal mellan förbundet och Ystad Djurpark.

Naturbruksutbildningen flyttades till Ystad och samtidigt påbörjades en omfattande nybyggnation av undervisningslokaler i djurparken. Nya stallar byggdes för lantbruksdjur och djurparken satsade medvetet på lantraser som rödkullakor, gutefår och linderödssvin. Lokalerna togs i bruk våren 2009.

Målet är att ca 1/3 av utbildningen förläggas till djurparken. Även elever från andra program kan nu erbjudas valbara naturbrukskurser i Ystad Djurpark.

SAMARBETET MELLAN GYMNASIEFÖRBUNDET och Ystad Djurpark är ett projekt med många vinnare. De största vinnarna är eleverna som tack vare samarbetet får möjlighet till en förstklassig och unik utbildningsmiljö. För gymnasieförbundet har det inneburit att ett bredare utbud kunnat erbjudas med fler elever i organisationen som följd.

DET ÄR GIVETVIS inte riskfritt att satsa på en utbildning av detta slag. För gymnasieförbundet betyder det ett långsiktigt ekonomiskt engagemang i form av avtal och garanterat

elevunderlag. Ägarna till Ystad Djurpark har finansierat den senaste omfattande nybyggnationen av undervisningslokaler och därigenom bekräftat att man ser samarbetet med gymnasieförbundet som ett seriöst och framsynt projekt.

Vård- och omsorgscollege

I YSTAD INSÅG man tidigt det ökade behovet av välutbildad personal inom vård och omsorg. Och att utbildningen måste anpassas efter arbetsmarknaden.

Därför var Sydsvenska gymnasieförbundet bland de första i Skåne, som valde att satsa på ett renodlat Vård- och omsorgscollege.

– Vi såg det som en naturlig utveckling av utbildningen inom vård och omsorg där man fördjupar samarbetet mellan arbetsgivare och fack, säger rektor **Kerstin Persson**, ansvarig för omvårdnadsprogrammet vid Österportgymnasiet i Ystad.

FÖR ATT DE elever som ville satsa på olika vårdyrken skulle få en så bra och anpassad utbildning som möjligt slöts ett avtal mellan kommunerna i sydöstra Skåne, lasarettet i Ystad, privata Nova-kliniken, vuxenutbildningen och de fackliga organisationerna.

I fjol kunde utbildningen i nya Vård- och omsorgscollege dras igång.

– Det var oerhört viktigt att göra den här satsningen tillsammans för att kvalitetssäkra en utbildning, som är anpassad och skräddarsydd efter den arbetsmarknad som väntar våra elever, säger Kerstin Persson. Det gör det lättare för eleverna att få jobb när de är klara.

FRÅN ARBETSGIVARHÅLL ÄR man också mycket nöjda med det avtal som träffats, eftersom man tidigt kan gå in och påverka utbildningen.

Lotta Stoltz är praktiksamordnare vid lasarettet i Ystad:

– Med det här avtalet får vi nu större möjligheter att påverka utbildningen. Just nu behöver vi till exempel mer undersköterskor inom akutsjukvården. Då är det ju bra att vi kan vara med och påverka utformningen av utbildningen redan nu.

FÖR ELEVERNA BLIR det också lättare att söka jobb. Med en examen från Vård- och omsorgscollege kan de börja arbeta direkt efter utbildningen som undersköterska med en begynnelselön på cirka 20 000 kronor i månaden.

Eftersom behovet av utbildad personal inom olika vårdyrken väntas öka i framtiden vet eleverna att de kommer att bli mycket eftertraktade på arbetsmarknaden.

– Vad vi vill göra är ju helt enkelt bara att skapa en attraktiv utbildning som leder till ett bra jobb för de som väljer Vård- och omsorgscollege, säger Kerstin Persson. ■

Certifierat Teknikcollege

Teknikcollege finns idag hos ett 60-tal utbildningsanordnare runt om i hela Sverige. Alla har sin egen inriktning och specialitet, men det som binder dem samman är den kvalitet som kännetecknar Teknikcollege. Hösten 2007 blev Parkgymnasiet ett certifierat Teknikcollege.

FÖRETAGEN HAR EN nyckelroll i Teknikcollege. De är aktiva både när det gäller utbildningarnas inriktning, utformning och i den löpande verksamheten, bland annat genom att tillhandahålla praktikplatser. På så sätt skapas utbildningar som har en koppling till den regionala och lokala industristrukturen och de behov som finns.

ETT 20-TAL FÖRETAG i sydöstra Skåne finns med i den styrgrupp där man tillsammans med Sydsvenska gymnasiet utformar teknikutbildningen inom ramen för Teknikcollege. Utbildningen bygger på gymnasieprogrammen för teknik, el och industri. Industriutbildningen med fokus på verkstadsindustri genomförs i samarbete med Lernia som skräddarsyr nya inriktningar som motsvarar industrins behov i Ystad - Österlenregionen.

DET FINNS FÖR närvarande tre inriktningar med olika kurspaket som gymnasieeleverna får prova på under sammanlagt 24 veckor i årskurs 1.

- IT/Data, Design och entreprenörskap, Arkitektur och samhällsbyggande
- Dator teknik, Elteknik och automation
- CNC, Plåt och svets

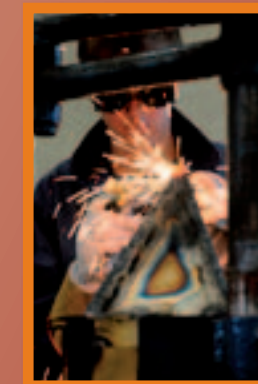
EFTER DESSA TRE perioder på vardera åtta veckor väljer eleverna program för återstoden av gymnasietiden: Teknikprogrammet, Elprogrammet eller Industriprogrammet.

TEKNIKCOLLEGE BIDRAR TILL bättre resursutnyttjande genom att såväl lokaler och maskinpark som lärarresurser utnyttjas av flera olika utbildningsanordnare. Sydsvenska gymnasiet samarbetar med Forum Ystad när det gäller yrkesutbildning för vuxna och har för närvarande ett tiotal vuxenelever som samläser med gymnasieeleverna med gott resultat.

I januari 2009 startade Malmö högskola i samarbete med Sydsvenska gymnasiet en yrkeslärarutbildning på 180 högskolepoäng som är förlagd till Teknikcollege i Ystad.

**TEKNIK
COLLEGE**

Sydgy 9 RÖSTER om Sydgym 9 RÖSTER om Sydgym 9 RÖST

Växtkraft Mål 3 genomföra verksamhets- och kompetensutvecklingsanalyser och upprätta förslag till kompetensutvecklingsplaner för alla anställda. I det arbetet var det framför allt några saker som gjorde stort intryck på mig.
 Bl a elevsynen där man i första hand pratade om eleverna och hur deras villkor för framgångsrikt lärande skulle gestaltas. Och målstyrningen som togs om hand på ett mycket seriöst sätt av förbundsledningen och rektorerna.
 - Det berömvärda i det arbetet var den vikt man lade vid att gymnasieplanens mål kommunicerades med all personal.

JOHN STEINBERG *fil dr, författare:*
 - "Kulturbärande" är ett begrepp som beskriver framgångsrika organisationer. Du går in i lokalerna och känner att här är en organisation som har en idé kring sin verksamhet och vill någonting konkret. Det finns en kulturidentitet.

- I mitt samarbete med Sydsvenska gymnasiet kring en längre mentorsutbildning kunde jag känna att det var en organisation som arbetade hårt för att skapa en identitet som såväl personalen, eleverna, föräldrarna och andra gäster kunde se och uppleva.

TAGE NORDKVIST, *konsult och verksamhetschef, Filipstad:*
 - Under en period hade jag förmånen att få arbeta tillsammans med ledning och personal inom Sydsvenska gymnasieförbundet med uppdraget att inom ramen för

CHRISTINA LILIUS-KNUTSSON OCH INGEMAR KNUTSSON,
Ystad Djurpark:
 - Samarbetet med Sydgym - med Annika Becker i spetsen

för rektorer, lärare och övrig personal - har varit en alltigenom produktiv, rolig och givande 10-årig resa, där alla har försökt, kämpat och lyckats.

KARL-GUNNAR STARCK, *avdelningsdirektör, Malmö högskola:*

- Jag ser Sydsvenska gymnasieförbundet som en komplex organisation som arbetar utifrån medvetna strategier för att förbättra verksamheten.

- Kvalitetsarbete och kompetensutveckling är en grundstomme i arbetet. Vi inom RUC ser också att de är på god väg att få utvecklingsarbete som en del av vardagen. Samarbetet oss emellan innebär ett ömsesidigt lärande.

LOTTA KÅRLIND, *enhetschef, Skolinspektionen, Lund*

- Jag har följt Sydsvenska gymnasieförbundet sedan 2000 från lite olika horisonter. Oavsett vilket projekt det rört sig om har både direktion och ledning varit mycket målmedvetna och vågat göra de där större satsningarna som kan göra skillnad och skapa nytt. Som visar att det finns nytänkande, kompetens och kraft på Österlens stora gymnasieskola.

- Ord som beskriver det Sydsvenska gymnasiet som jag lärt känna är: Framsynt, strategiskt och ihärdigt. Med det har man kommit långt och insett att förändring är ett tillstånd och inte ett projekt.

9 RÖSTER om Sydgym

YANSEL PEREZ, utbytestudent från Dominikanska Republiken:

– Jag hade en underbar tid i Sverige och trivdes mycket i Sydkånska gymnasiet. Det fanns alltid något skoj att göra. Lärarna var snälla och trevliga och ville alltid lyssna på vad vi elever hade att säga.

– Jag minns mycket som var lite annorlunda mot min skola där hemma. Jag trodde aldrig att jag skulle se så många elever på en skola! En annan sak jag tänkte på var att matsalen var så ren och välorganiserad. Men det mest annorlunda är klart att ni kör på olika program, det gör vi inte här i Dominikanska Republiken.

RYUEI SASAKI, utbytestudent från Japan:

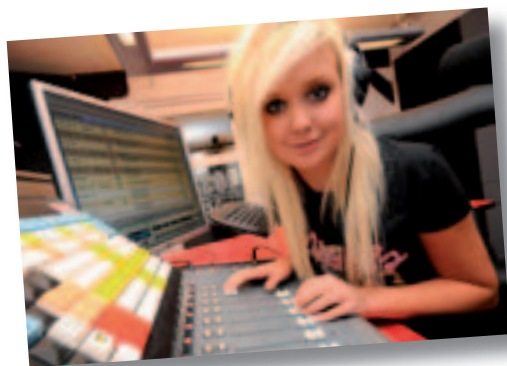

– Det jag minns starkast från Sydkånska gymnasiet är att det finns många olika sorters ämnen som man har möjligheter att välja som till exempel foto, musik, matlagning, konst och många språk. Och att man applåderar när någon tappat sönder glas i matsalen...

Det jag tycker var allra bäst var hela SFI-kursen (svenska för invandrare) där vi hade Cecilia, en underbar lärare.

– Mest annorlunda var relationen mellan eleverna och lärarna. De var som kompisar med varandra. Det upplevde jag som både positivt och negativt. Respekten för lärarna tycktes vara mindre jämfört med mitt hemland.

– Det var också mer diskussion och kommunikation mellan elever på lektioner till skillnad från mitt hemland där vi mest lyssnar på lärarna på lektionerna.

ERICA SAHLIN, skolinspektör, Skolinspektionen, Stockholm:

– I augusti 2002 mötte jag ledningsgruppen för Sydkånska gymnasiet för första gången.

Arbetslagens roll, kollegialt lärande, ny teknik och internationella utblickar stod i centrum, liksom självklart elevernas vilja och kapacitet att bli chefer över sitt eget sätt att lära.

Lärplattformen Fronter infördes som ett av de allra första storprojekten i Sverige. Parallellt med ombyggnaden på Österportskolan hämtades inspiration till att låta skolmiljön bli uttryck för pedagogisk omvälvning från både Köpenhamn och Oslo.

Åren i början av 2000-talet var spännande och banbrytande. Skolutvecklingen på Sydkånska gymnasiet var innovativ och spände över många viktiga områden. Ofta refererar jag till den som ett utmärkt till exempel på hur ett modigt politiskt och professionellt ledarskap inom skolutvecklingsområdet verkligen kan göra skillnad. ■

Skolan gav mig tryggheten

SOM NYBLIVEN STUDENT på lärarutbildningen fick jag förmånen att göra min verksamhetsförlagda tid (vft) på Sydkånska gymnasiet. Som lärarstudent på Malmö högskola gör man hela sin vft på samma skola, där jag i stort sett hade samma handledare under alla fem åren.

Detta gav mig en trygghet.

När jag kom ut på min första vft-period var jag väldigt nervös och osäker och kände att jag inte själv hade hunnit lära mig det som det förväntades att jag skulle undervisa om.

Samtidigt hade jag en massa förutfattade meningar om hur det var och hur man skulle bemöta eleverna. Jag satte mig på en piedestal och visste ju precis hur det skulle vara. Men ack så fel jag hade.

NÄR FÖRSTA CHOCKEN över den "massa" som eleverna utgjorde, lagt sig och jag kunde skymta några vaga individer förstod jag att jag inte stod så högt i kurs.

Allteftersom tiden gick förändrades "massan" och jag insåg att det inte var en klass som satt framför mig utan att det var en grupp individer jag hade runt mig i klassrummet.

Hanna-Lena Sjöberg, lärarstuderande 2003-2008

Många diskussioner med min handledare och andra medarbetare i arbetslaget som bidrog också till min utveckling.

Det var genom dessa diskussioner som jag förstod att respekt är något som man förtjänar genom ödmjukt och tryggt bemötande.

MED FACIT I hand kan jag säga att det var hela arbetslaget som var min trygghet. Här kände jag mig alltid välkommen som en medarbetare och inte bara som en student.

SÅ JAG ÄR väldigt nöjd med min vft men allt kan ju bli ännu bättre. Jag minns att jag saknade diskussioner direkt efter lektionen jag ansvarat för. Just då i den minuten, behövde jag få respons från min handledare.

JAG HADE TUREN att få göra min vft på en skola som gav mig lagom stora utmaningar, hjälp och stöttning och som gav mig den trygghet som jag behövde för att bli en lärare som känner sig trygg i sin roll. ■

I BACKSPEGELN:

Perspektiv på *förändring* och *utveckling*

JAG AVGICK MED pension hösten 2002 men fortsatte att tjänstgöra som rektor på olika rektorsområden kortare och längre perioder t o m hösten 2007. Jag minns mitt arbetsliv med glädje och ödmjukhet och med stor tacksamhet mot alla engagerade, lojala, plikttrogna och kreativa lärare, elever, kolleger och skolläda, som var med på resan.

Att idag komma till Sydsvenska gymnasiet är att se en annan skola än för tio år sedan.

De fysiska omgestaltningarna av Österportgymnasiet och av Parkgymnasiet är lätta att konstatera. Det är fantastiskt hur 90-åriga respektive 50-åriga byggnader kan göras om till moderna, ändamålsenliga lokaler, samtidigt som de gamla husen krävt kompromisser. Ännu mer genomgripande är kanske ändå ändringarna i verksamheten, något som delvis har sin förutsättning i lokalernas utformning.

DEN KRIS SOM uppstod vid 2000-talets början med starka motsättningar och ett utbrett missnöje med skolläda, tror jag hade sin grund i en allmän osäkerhet inom lärarkåren p g a de stora samhällsförändringarna av skolans verksamhet. Man kan inte bortse från den negativa upplevelsen av kommunaliseringen hos lärarna, nytt läraravtal, individuella och särskilda ersättningsar som skulle bakas in i lönesättningen.

Och att undervisningstiden - usk:en - försvunnit till förmån för årsarbetstid, och att arbetsplatsförlagd veckoarbetstid infördes.

Den politiska styrningen av skolan kändes hårdare. Ändringar i skollagen och inom arbetsmiljölögstiftningen medförde krav på skolplaner, lokala arbetsplaner, individuella studieplaner, utvecklingssamtal, utvärderingar, förbättringsplaner, elevdemokrati med mera. Vi handskades inte alla gånger så bra med detta.

NU KOM EN ny ledning till gymnasieskolan, som skulle genomföra dessa förändringar fullt ut och dessutom ytterligare flera. Därutöver skulle Österportskolan byggas om under pågående verksamhet. Det blev mycket.

SKAPANDET AV "Den lilla skolan i den stora" blev första steget. Gymnasieskolan delades in i 6 rektorsområden. Varje rektor fick sina stödfunktioner med assistent, studievägledare, kurator,

skolsköterska och ansvar för var sina program, lärare, lärarekrav och ekonomi.

Det blev många konferenser och ibland var det inte riktigt klart i vilken möteskonstellation man satt, lokal samordningsgrupp, arbetsplatsträff eller arbetslagsplanering.

Men efter hand utvecklades formerna.

BUDGETARBETE, MÅLSÄTTNINGAR, VERKSAMHETSPLAN, utvärdering kändes efterhand som en naturlig cykel. Arbetslag bildades. Visst hade samarbete och temaveckor över ämnesgränserna förekommit tidigare, men egentliga arbetslag hade inte formats.

Jag såg hur positivt arbetslag kunde vara på Parkgymnasiet, när programmålen överordnades ämnesmålen. Lärarna kompletterade varandra, man kunde hämta stöd i varandras kunskap. Eleverna var positivt medvetna om kärnämnenas betydelse,

såg att de och yrkesämnen faktiskt hängde ihop och insåg nyttan och likvärdigheten med andra utbildningar.

De kunde med stolthet säga att de läste lika mycket engelska som på andra program. Jag hoppas att detta fortsätter även i den "nya gymnasieskolan".

VIKTIGT I UTVECKLINGSARBETET har varit fortbildningen av lärare. Datoranvändningen blev ett instrument för information och redovisning istället för ett självändamål. Till detta bidrog naturligtvis också att skolan fick allt fler datorer, som både lärare och elever behärskade allt bättre. Mentorskapet är ett annat exempel.

"FLEXIBELT LÄRANDE" VAR ett begrepp som diskuterades och applicerades. Tekniken med datorer och mobiltelefoner har möjliggjort att undervisningen kan individualiseras långtgående med kursuppläggning och kontaktmöjligheter mellan elev och lärare.

Varje elev kan arbeta i sin takt, kontrollera sin egen inläring och lära sig arbeta alltmer självständigt. Många elever trivs med detta.

ELEVDEMOKRATIN VAR ETT honnörsord, inte alltid så lätt att konkretisera. Vi fick många duktiga representanter, som med energi och idéer krävde och fick inflytande och som också fick med sig sina kamrater.

Att arbeta i lag är helt naturligt

DET KÄNNS HELT naturligt att arbeta med ledmotiv och tema i den samlade skoldagen, säger Ann-Marie Göransson, som är lärare på Omvårdnadsprogrammet på Österportgymnasiet i Ystad. Vårt första egentliga tema hade en tragisk bakgrund, Tsunamikatastrofen 2004. Temaarbetet under vintern och våren 2005 engagerade alla, både elever och lärare, och ledde till att vi behöll och utvecklade katastrof temat.

I dag samarbetar vi bland annat med i räddningstjänsten i Hässleholm och deltar i deras katastrofövningar. Det är oerhört lärorikt för eleverna. En mängd olika kunskapsområden och kursmoment kommer in på ett naturligt sätt genom detta samarbete.

FÖR ATT ARBETET med tema ska fungera krävs en bra struktur, ledmotiv och tydliga mål. Eleverna har blivit vana vid denna arbetsform. Det krävs naturligtvis en hel del planering och förarbete och när vi lärare för ett par år sedan gjorde en paus i temaarbetet klagade eleverna på att det dröjde för länge till nästa tema!

ETT APU-FÖRBEREDANDE tema, där eleverna repeterar och tränar kunskaper och färdigheter inför sin arbetsplatsförlagda utbildning är uppskattat av såväl elever som handledare på de olika praktikplatserna. Idag finns det möjlighet att göra sin APU utomlands och vi samarbetar med skolor och institutioner i bland annat Danmark, England och Irland.

I DAG KÄNNS det helt naturligt att arbeta i team i skolan, men det fanns en tid när det inte var lika självklart. Det fanns individualister som hellre stängde dörren till sitt klassrum än samarbetade med sina kolleger i arbetslaget. De hade svårt att förstå vinsten med samverkan. För oss lärare som varit yrkesverksamma en längre period i exempelvis olika former av sjukvårdsverksamheter var det helt naturligt att arbeta i team. Verksamhetsmålet för oss alla var att genomföra en samlad skoldag för eleverna. Det har krävts en stark skolledning för nå detta mål.

VI SOM ARBETAR i Sydsvenska gymnasiet har fått bra utbildning under resans gång och utbildningen har hela tiden varit kopplad till målen. Vi har samarbetat med högskolorna i

Kristianstad och Malmö. Vi har också deltagit i ett omfattande EU- projekt, så kallade Mål 3-projekt, som syftade till att utveckla arbetslagen och stödjade dem i deras arbete kring eleverna.

DET JAG UPPLEVER som mest positivt med dagens gymnasieskola är, förutom arbetslagsarbetet, samspelet mellan lärare och elever. Det har betytt mycket att ge eleverna förtroendet att medverka i utbildningen och utforma den tillsammans med oss lärare. Ett fungerande mentorssystem innebär också att eleverna får bra stöd i sitt arbete och att studiehinder upptäcks och åtgärdas tidigt.

OM JAG BLICKAR framåt ser jag ett behov för skolan att mer gå ut i samhället och utnyttja allt det som finns utanför klassrummen. På samma sätt behöver samhället bli mer synligt i undervisningen och komma in och delta aktivt i skolans arbete. Lite tillspetsat kan man säga att vi behöver riva en och annan vägg som hindrar detta ömsesidiga samarbete. Vi i skolan behöver lämna en hel del av det gamla och utnyttja det stora friutrymme som faktiskt finns. ■

Det känns som om man är en del av arbetslaget

yrkesutbildning och får göra det i vår egen takt. I våra yrkeskurser är det också en bra mix mellan teori och praktik.

Jonas tycker att den arbetsplatsförlagda utbildningen, APU, fungerar bra.

FÖR JONAS ÄR elevinflytande en självklarhet. Han är ordförande i elevrådet och tycker att det är lätt att få med kompisarna i elevrådsarbetet. Lärarna och skolledningen tycker han tar hänsyn till elevernas åsikter.

– När vi skulle köpa nya lastbilar framförde elevrådet att avgasröret skulle placeras bakom hytten så att det inte skymmer sikten när vi backar. Lärarna och rektorn lyssnade på våra synpunkter och gick med på att göra som vi föreslog.

DET HAR LÄNGE stått klart för Jonas vad han helst av allt vill göra efter sin gymnasieutbildning: han ska starta eget.

– Det är ingen tvekan om att jag ska ha ett eget företag inom fyra år efter studenten, säger han lite självsäkert. ■

JONAS JÖNSSON ÄR tredjeårselev på Fordonsprogrammets transportinriktning i Sjöbo. Han tycker att skolans satsning på moderna lokaler, bra utrustning och ny fordonspark blivit ett lyft för transportutbildningen.

– Vi har till och med fått nya grävmaskiner, säger han.

Jonas är nöjd med sin utbildning och menar att samspelet mellan elever och personal är en av orsakerna till att eleverna trivs och når goda studieresultat. Han tycker att lärarna ger eleverna ansvar och att eleverna växer i takt med att de får ökat förtroende.

– Det känns inte som om man är elev när man går på gymnasiet, mer som om man är en del av arbetslaget.

LÄRARNA I KÄRNÄMNENA har ett nära samarbete med karaktärsämneslärarna och Jonas uppskattar den tydliga kopplingen till transportutbildningen i exempelvis svenska och samhällskunskap.

– Vi jobbar flexibelt med fria uppgifter kopplade till vår

Och sedan...?

Ord som följt oss på vägen: flexibelt lärande, frirum, inflytande, inkluderande (en skola för alla) och samverkan känns fortfarande som hållbara för framtiden. I skrivandes stund har våra språklärare utmanat med nya grepp för språkinläringen vid Österportgymnasiet. Vilket engagemang det väcker! Inte bara hos oss utan lokalpressen hakar på.

Härligt att lyssna till dessa kunniga och engagerade pedagoger som trotsat jantelagar och andra motkrafter och bejakat "läreriet" i dess bästa form. "Läreriet" är ett begrepp från Malmö högskolas lärarutbildning där begreppet står för det professionella hantverket att vara lärare, ett yrke som är mer än summan av delarna.

Att vara lärare är en profession som alltid kommer att fascinera omvärlden eftersom "alla gått i skolan" och därför kan vara med i alla debatter kring detta yrke. Eller?!

Hos oss i Sydsånska gymnasiet – skolor i samverkan – har under åren vuxit fram en tillit: genom att vi arbetar tillsammans kan nya idéer få bärkraft. Tillsammans skapar vi mötesplatser för elever från olika skolformer, såväl från gymnasiesärskolan och gymnasieskolan som från kommunal vuxenutbildning.

Tillsammans tar bort onaturliga gränser mellan elever-lärare-skolledning. Tillsammans betyder samverkan med företag och offentlig verksamhet utanför skolan.

Tillsammans betyder vänner i och från andra länder.

Vi som arbetade med denna tioårsskrift ser fram emot att läsa efterföljaren om tio år!

Arbetsgruppen

Christer Randau, Håkan Persson, Annika Becker och Thomas Winqvist

Sydskånska gymnasiet

Sydskånska gymnasiet
SKOLOR I SAMVERKAN